

Minea

Syyskuun 14

Kalliin ja eläväksitekevän ristin kokomaailmallinen ylentäminen

Julkaistu Ortodoksi.netissä 4.9.2011

(Huomautus. Tiedettäköön, että tänä ylentämisen suurena päivänä pääsi pyhien joukkoon luettu isämme Johannes Krysostomos lepoon Herrassa, mutta hänen palvelustaan ei lauleta ylentämisen päivänä, vaan hänen muistonsa on siirretty marraskuun 13:nteen, niin että hänen palveluksensa voidaan laulaa kokonaisena ja lyhentämättömänä.)

1. Jos Ylentämisen juhla osuu sunnuntaiksi, emme laula mitään ylösnousemusveisuja, vaan vain juhlan veisuja.

Suuressa ehtoopalveluksessa alkupsalmin ja psalmikatismen jälkeen, veisaamme avuksihuutostikiiroina 3 ristin stikiiraa Ylennetty risti kehottaa, jokaisen kahdesti. Kunnia, nyt, Tulkaa, kaikki kansat. Saatto, Oi Jeesus Kristus, prokimeni ja parimiat. Virrelmästikiiroina Iloitse, eläväksitekevä risti, liitelausemina Ylistäkää Herraa, meidän Jumalaamme, kumartukaa Hänen jalkainsa astinlaudan eteen. Hän on pyhä ja Jumala on minun kuninkaani ammoisista ajoista, Hän toimittaa pelastuksen maan päällä. Kunnia, nyt, Oi risti, Sinua Mooses kuvasi, tropari Pelasta, Herra, Sinun kansasi, kolmesti, ja päätössiunaus.

2. Aamupalveluksessa psalmin 51 jälkeen litanianstikiirat, Pyhä Jumala ja heksapsalmit. Jumala on Herra jälkeen tropari kolmesti. Psalmikatismat ja polyeleo. Katismatroparit järjestyksessä, kahteen kertaan. 4:nneen säv:n 1. antifoni. Prokimeni: Kaikki maan ääret ovat nähneet meidän Jumalamme pelastusteot. Kaikki, joissa henki on, ja evankeliumi. Nähtyämme Kristuksen ylösnousemisen (joka lausutaan aina, osuipa ristin ylentämisen juhla mille viikonpäivälle tahansa) ja psalmi 51. Kunnia, Kristuksen kolmiosainen risti, nyt, sama uudelleen, liitelauselma Armahda minua, Jumala ja stikiira Kristuksen risti, kristittyjen toivo, kanoni niin, että troparien lukumääräksi tulee 6, sekä Kunnia... ja nyt... 3:nneen veisun jälkeen katismatropari kerran, 6:nneen veisun jälkeen kontakki, iikossi ja päivän pyhä muisto. Katabasioina Mooses teki ristinmerkin, 9:nnessä veisussa molemmat veisut ja molemmat katabasiat Oi Jumalansynnyttäjä, Sinä salaisuuden paratiisi ja Nyt on ristillä kukistettu kuolema. Eksapostilariot, ensimmäinen kahdesti ja toinen kerran. Kiitosstikiirat Oi suurta ihmettä! (ensimmäinen kahdesti) (Kiitospsalmeja veisattaessa patriarkka tai piispa ei kumarra, niin kuin yleensä, koska hän on pian kumartava kallista ristiä). Kunnia, nyt, Tänään Herran risti tuodaan esiin. Suuri ylistysveisu (4.säv.). Kun lauletaan hitaasti Pyhä Jumala, tapahtuu kalliin ristin saatto seuraavassa järjestyksessä. Toimittava pappi seisoo pyhän pöydän edessä, jolla risti on tarjottimella basilikaoksin ja kolmin kynttilöin. Hän suitsuttaa ristille ja kohottaa sen päänsä päälle, kiertää pyhän pöydän oikealta puolelta diakonien suitsuttaessa, edellään kynttilänkantajat, serafiviirit ja laulajat. Laulajien laulaessa Pyhä Jumala, pappi kantaa ristin kirkon keskelle, jossa on valmistettu pöytä, ja kierrettyään sen kolmesti seisahtuu itään katsoen ja pidellen tarjotinta käsissään lausuu: Se on viisautta. Olkaamme vakaat. Sitten hän laskee ristin pöydälle ja suitsuttaa sitä ristinmuotoisesti laulaen kertaalleen Pelasta, Herra, Sinun kansasi, jonka kumpikin kuoro vuorollaan toistaa. Sitten pappi kumartaa kolmesti maahan (minä hyvänsä

viikonpäivänä juhla onkin), ottaa ristin ja basilikan oksia käsiinsä ja ylentää ristin itään katsoen ja suureen ääneen lausuen: Armahda meitä, Jumala, Sinun suuresta armostasi, me rukoilemme Sinua, kuule ja armahda. Kuorot alkavat laulaa ensimmäisen sata kertaa Herra, armahda. Pappi tekee kalliilla ristillä ristinmerkin kolmesti ja kumartuu rauhallisesti niin, että risti melkein koskettaa maata. Sitten hän nousee hitaasti, kunnes ensimmäinen sata loppuu. Oikealle kääntyen ja pohjoiseen katsoen hän lausuu: Vielä rukoilemme hurskaitten ja oikeauskoisten kristittyjen puolesta, kuorot aloittavat toiset sata Herra, armahda, pappi suorittaa toisen ylentämisen, kääntyy sitten länteen ja lausuu: Vielä rukoilemme arkkipiispamme ... (metropoliittamme ...) puolesta, ja kuorot alkavat kolmannen sata Herra armahda. Sitten pappi kääntyy etelään ja lausuu: Vielä rukoilemme kaupungissa olevien ja muualla hiippakunnissaan olevien piispojen puolesta, ja tapahtuu neljäs ylentäminen. Sitten pappi kääntyy itään ja lausuu: Vielä rukoilemme tässä pyhässä Kristuksen Suuressa Kirkossa palvelevien ja palvelleitten puolesta ja kaikkien kristittyjen oikeauskoisten sielujen, heidän terveytensä, pelastuksensa ja syntiensä anteeksi antamisen puolesta, ja kuorot alkavat viidennen sata Herra, armahda. Sitten pappi panee ristin tarjottimelle ja vie sen patriarkalle (tai piispalle) joka ottaa sen sekä basilikan oksia ja itään katsoen ylentää laulaen: Oi Kristus Jumala, joka vapaasta tahdostasi nousit ristille. Pantuaan ristin tarjottimelle hän kumartaa ja veisaa: Sinun ristillesi me kumarramme kertaalleen, ja kumpikin kuoro toistaa sen. Sitten hän suutelee kallista ristiä, siunaa kansan ja nousee istuimelleen kuorojen laulaessa Is polla eti despota. Sitten piispat tulevat kaksittain ja kumartavat kallista ristiä. Patriarkka antaa heille basilikan oksia samalla, kun he suutelevat hänen oikeaa kättään. Samoin tekevät kaikki, joilla on kirkollisia virkoja toisen kuoron laulaessa: Tulkaa, uskovaiset, kumartukaa eläväksitekevän puun eteen. Lopuksi lauletaan tropari ja alkaa liturgia.

Huom! Kalliin ristin ylentäminen tapahtuu näin Suuressa Kirkossa kun piispa on paikalla. Jos ei patriarkka tai piispa ole paikalla, pappi toimittaa ylentämisen yksin, niin kuin muissakin kirkoissa, mutta neljännen sadan kohdalla pappi lausuu: Vielä rukoilemme tämän pyhän seurakunnan kirkonpalvelijoille ja toimihenkilöille, heidän puolisoilleen ja lapsilleen, sekä kaikille kristiveljillemme ja -sisarillemme armoa, elämää, rauhaa, terveyttä, pelastusta, Jumalan huolenpitoa, syntien sovitusta ja anteeksi antamista. Viiden sadan kohdalla hän lausuu: Vielä rukoilemme kaikkien kristittyjen oikeauskoisten sielujen, heidän terveytensä, pelastuksensa ja syntiensä anteeksi antamisen puolesta.

3. Liturgiassa antifonit:

I antifoni, 1.säv.

Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?
Jumalansynnyttäjän esirukouksien tähden, Vapahtaja, pelasta meidät.
Miksi olet kaukana, et auta minua, et kuule valitukseni sanoja?
Jumalansynnyttäjän esirukouksien tähden, Vapahtaja, pelasta meidät.
Jumalani, minä huudan päivällä, mutta Sinä et vastaa.
Jumalansynnyttäjän esirukouksien tähden, Vapahtaja, pelasta meidät.
Ja kuitenkin Sinä olet Pyhä, jonka istuin on Israelin kiitosvirtten keskellä.
Jumalansynnyttäjän esirukouksien tähden, Vapahtaja, pelasta meidät.

II antifoni, 2.säv.

Miksi Sinä, Jumala, hylkäsit meidät ainiaaksi?
Pelasta, lihassa ristiinnaulittu Jumalan Poika, meidän, jotka Sinulle veisaamme: Halleluja.

Muista seurakuntaasi, jonka muinoin omaksesi otit.

Pelasta, lihassa ristiinnaulittu Jumalan Poika, meidän, jotka Sinulle veisaamme: Halleluja.

Muista Siionin vuorta, jolla Sinä asut.

Pelasta, lihassa ristiinnaulittu Jumalan Poika, meidän, jotka Sinulle veisaamme: Halleluja.

Jumala on minun kuninkaani ammoisista ajoista, Hän toimittaa pelastuksen maan päällä.

Pelasta, lihassa ristiinnaulittu Jumalan Poika, meidän, jotka Sinulle veisaamme: Halleluja.

III antifoni, 1.säv.

Herra on kuningas, vaviskoot kansat.

Pelasta, Herra, Sinun kansasi, jne.

Suuri on Herra Siionissa, Hän on korkea yli kaikkien kansojen.

Pelasta, Herra, Sinun kansasi, jne.

He ylistävät Sinun suurta ja peljättävää nimeäsi. Hän on pyhä.

Pelasta, Herra, Sinun kansasi, jne.

Saattolauselema: Ylistäkää Herraa, meidän Jumalaamme, kumartukaa Hänen jalkainsa astinlaudan eteen. Hän on pyhä. Pelasta, lihassa ristiinnaulittu Jumalan Poika, meidän, jotka Sinulle veisaamme: Halleluja. Tropari Pelasta, Herra, Sinun kansasi, kontakki Oi Kristus Jumala. Pyhä Jumala veisun sijaan Sinun ristillesi. Kanonin 9. veisu Oi Jumalansynnyttäjä, Sinä salaisuuden paratiisi. Ehtoollislauselema Herra, käännä Sinä meihin kasvojesi valkeus.

Huomattakoon, että osuipa ylentämisen juhla mille viikonpäivälle tahansa, saman päivän ehtoopalveluksessa veisataan prokimeni Meidän Jumalamme on taivaassa ja maan päällä liitelauselmineen. Pantakoon vielä merkille, että tänä kunniallisena juhlanä, joka on saman arvoinen kuin pyhä ja suuri perjantai, paastoamme, ja nautimme öljyä ja viiniä vain, jos on lauantai tai sunnuntai.

4. Lauantaina ylentämisen jälkeen. Ehtoopalveluksessa jälkijuhlan palvelus, niin kuin se on kirjoitettu mineassa. Aamupalveluksessa luetaan juhlan kanoni ja päivän pyhän kanoni. 8:n veisun jälkeen irmossi ja 9. veisu Sieluni suuresti ylistää Herraa. Päivän pyhän eksapostilario ja juhlan eksapostilario. Kiitosstikiiroina pienen ehtoopalveluksen virrelmästikiirat sekä Kunnia, nyt. Liturgiassa juhlan antifonit ja saattolauselema. Juhlan tropari ja kontakki. Totisesti on kohtuullista. Ehtoollislauselema Autuas se, jonka Sinä valitset ja otat tykösi, oi Herra. Hänen muistonsa pysyy polvesta polveen. Me näimme totisen Valkeuden ja päätös.

5. Sunnuntai ylentämisen jälkeen. Lauantai-iltana alkupsalmin ja psalmikatismen jälkeen avuksihuutostikiiroina 6 ylösnousemusstikiiraa ja 4 jälkijuhlan stikiiraa, Kunnia, jälkijuhlan stikiira, nyt, vuorosävelmän 1. stikiira Jumalansynnyttäjälle. Saatto, Oi Jeesus Kristus ja prokimeni. Virrelmästikiiroina ylösnousemusstikiirat, Kunnia, nyt, jälkijuhlan stikiira. Ylösnousemustropari ja juhlan tropari kertaalleen. Päätös.

6. Sunnuntain aamupalveluksessa psalmin 51 jälkeen kolminaisuuskanoni ja kolminaisuustropari Totisesti on kohtuullista. Pyhä Jumala, juhlan tropari ja heksapsalmit. Jumala on Herra jälkeen ylösnousemustropari kahdesti ja juhlan tropari kerran,

psalmikatismat. Katismatropareina ylösnousemustroparit ja yksi juhlan katismatropari Jumalansynnyttäjän troparin sijaan. Kiitetty olet Sinä, Herra, vuorosävelmän hypakoe ja antifonit. Prokimeni. Ylösnousemuskanoni ja juhlan kanoni. 3:n veisun jälkeen päivän pyhän ja jälkijuhlan katismatroparit, 6:n veisun jälkeen vuorosävelmän kontakki ja iikossi sekä päivän pyhä muisto. Katabasioina Mooses teki ristinmerkin ja aamupalveluksen (ylösnousemus-)evankeliumi. Sieluni suuresti ylistää Herraa, ylösnousemuseksapostilario ja jälkijuhlan eksapostilario. Kiitosstikiiroina 4 ylösnousemusstikiiraa ja 4 jälkijuhlan stikiiraa, Kunnia, evankeliumistikiira, Nyt, Korkeasti siunattu olet Sinä. Suuri ylistysveisu ja Tänä päivänä on maailmalle pelastus tullut.

7. Liturgiassa antifonipsalmit ja autuuden tropareina 4 vuorosävelmän mukaista troparia ja 4 troparia juhlan kanonin 6:n veisusta. Saaton jälkeen ylösnousemustropari, juhlan tropari, temppelein pyhän tropari ja kontakki Oi Kristus Jumala. Totisesti on kohtuullista. Ehtoollislauselma Ylistäkää Herraa taivaista, Me näimme totisen Valkeuden ja päätös.

Pieni ehtoopalvelus

Avuksihuutostikiirat, 4.säv.

Valtias, kun Sinut ylennettiin ristille, Sinä ylensit kanssasi Aadamin koko langenneen luonnon. Sen tähden me ylentäessämme puhdasta ristiäsi rukoilemme huutaen, oi ihmisiä rakastava, voimaasi korkeudesta: Oi Korkein, armollisena Jumalana pelasta meidät, jotka kunnioitamme ristisi puhdasta, valistavaa ja jumalallista ylentämistä! (Kahdesti).

Psalmien mukaisesti me rakkaudella nyt näemme ylennettynä sen astinlaudan, jolle Sinun puhtaat jalkasi ovat astuneet, oi Valtias, Sinun kalliin ristisi. Hartaasti sitä ylentäen me rukoilemme Sinulta huutaen: Oi Korkein, pyhitä kaikki jumalallisen ristisi kautta ja tee meidät osallisiksi sanomattomasta laupeudestasi ja armostasi!

Kukistumattomana voitonmerkkinä, voittamattomana vartijana ja jumalallisena valtikkana me kumarramme Sinun pyhää ristiäsi, oi Kristus. Sen kautta on maailma pelastunut ja sen tähden Adam karkeloi. Veisuin sitä ylistäen me kaikki maasta syntyneet kunnioitamme sitä, ja viettäen sen jumalallisen ylentämisen juhlaa rukoilemme armahdusta.

Kunnia... nyt... 2.säv.

Kristuksen kolmiosainen risti, / vahva suojelukseni, pyhitä minut voimallasi, / että uskoen ja rakastaen kumartaisin / ja kunnioittaisin Sinua.

Virrelmästikiirat, 2.säv.

Tänään ylennetään elämää kantava puu, Kristuksen risti, jolle Hänet lihassa naulittiin ja jolta Hän kutsui kaikki uudelleen.

Liitelauselema: Ylistäkää Herraa, meidän Jumalaamme, kumartukaa Hänen jalkainsa astinlaudan eteen. Hän on pyhä.

Nähdessämme ristin puun ylennettynä ylistäkäämme Jumalaa, joka hyvydessään tuli ristiinnaulituksi.

Liitelauselma: Jumala on minun kuninkaani ammoisista ajoista, Hän toimittaa pelastuksen maan päällä.

Iloitse, Sinä uskovaisten jumalallinen suojelus ja kukistumaton muuri, Herran risti, jonka kautta meidät on ylennetty maan päältä.

Kunnia... nyt...

Tulkaa, tervehtikäämme kaikki iloiten pelastavaa puuta, jolle lunastuksemme Kristus nauhlittiin.

Tropari, 1.säv.

Pelasta, Herra, Sinun kansasi / ja siunaa Sinun perintöäsi. / Anna seurakunnallesi voitto vihollisista / ja suojele ristilläsi Sinun valtakuntaasi. Suuri ehtoopalvelus

Avuksihuutostikiirat, 6.säv.

Ylennetty risti / kehottaa koko luomakuntaa veisuin ylistämään / Ristiinnaulitun puhtaimpia kärsimyksiä, / sillä kuoletettuaan ristillä sen, / joka oli meidät kuolettanut, / Hän suuressa hyvydessään herätti kuolemaan tuomitut elämään / ja teki heidät hengellisesti jaloiksi ja otollisiksi asumaan taivaassa. / Siitä iloiten ylistäkäämme Hänen nimeään / ja kiittäkäämme Hänen sanoin kuvaamatonta alentumistaan. (Kahdesti)

Mooses ojensi kätensä ylös / ja voitti siten julman Amalekin. / Näin hän kuvasi edeltä Sinua, oi kallis risti, / uskovaisten kerskaus, / uskon tähden vainottujen tuki, / apostolien kaunistus, vanhurskasten puolustus ja kaikkien pyhien pelastus. / Sen tähden luomakunta nähdessään Sinut ylennettynä riemuitsee / ja viettää juhlaa ylistäen Kristusta, / joka äärettömän hyvyytensä tähden / on synnin särkemän ihmisluonnon uudistanut. (Kahdesti)

Kaikkein kunnioitettavin risti, / kun Sinut tänään ylennetään, Sinä korostat Jumalan tahdosta kaikki ne, / jotka petollinen puusta syöminen muinoin karkotti pois paratiisista / ja langetti kuolemaan. / Sen tähden me uskovaiset syleilemme / ja rakkaudella kunnioitamme Sinua sekä ammennamme pyhitystäsi huutaen: / Korottakaa Kristus, laupias Jumala, / ja kumartukaa Hänen jalkainsa pyhän astinlaudan eteen! (Kahdesti)

Kunnia... nyt... 2.säv.

Tulkaa, kaikki kansat, / kumartukaa siunatun puun eteen, / jonka kautta toteutui Jumalan iankaikkinen vanhurskaus, / sillä se, joka esi-isä Aadamin oli puun kautta vietellyt, / voitetaan nyt ristipuussa. / Nyt kukistuu käsittämättömällä tavalla se, / joka oli orjuuttanut ihmistä - kuninkaallista luomusta. / Jumalan verellä pestiin nyt pois käärmeen myrkky, / ja Vanhurskaan tultua tuomituksi väärällä tuomiolla / oikean tuomion kirous poistettiin. / Sillä puun piti puun kautta parata / ja Sen kärsimyksillä, joka ei ole kärsimyksille altis, / oli puun tähden tuomittu pääsevä vapaaksi. / Kunnia olkoon Sinun ihmeelliselle huolenpidollesi, / jolla olet kaikki pelastanut, / oi hyvä ja ihmisiä rakastava kristus Kuningas.

Litanianstikiirat, 1.säv. Andreas Jerusalemlaisen runo

Tänä päivänä totisesti tulee täytetyksi Daavidin lausuma pyhä ennustus, / sillä nyt me julkisesti kumarrumme Sinun puhtaimpien jalkaisi astinlaudan eteen, / ja turvaudumme siipiesi suojaan, oi ylen laupias, sekä huudamme Sinulle: / Tulkoon meille Sinun kasvojesi

kirkkauden siunaus, / ja korota kalliin risti ylentämisen tähden / oikeauskoisen kansasi voiman sarvi, / korota, oi Kristus, Sinä ylen armollinen.

Tänään ylennetään Golgatalle istutettu elämänpuu, / jonka kautta aikakausien Kuningas pelastuksen valmisti. / Risti pyhittää maanäret ja kirkastaa ylösnousemuksen huoneen. / Enkelit riemuitsevat taivaassa, / ihmiset iloitsevat maan päällä ja huutavat Daavidin tavoin: / Ylistäkää Herraa, meidän Jumalaamme, / kumartukaa Hänen jalkainsa astinlaudan eteen! / Pyhä on Herra, joka antaa maailmalle suuren armon.

Oi Kristus, patriarkka Jaakob kuvasi ennalta ristiäsi, / kun hän pojanpoikiaan siunatessaan pani kätensä ristikkäin heidän päänsä päälle. / Oi Kristus, kun me tänään ylennämme ristiä, / me huudamme Sinulle: / Lahjoita Sinua rakastavalle kansallesi voitto vihollisista, / niin kuin muinoin lahjoitit Konstantinokselle voitonmerkin.

2.säv. Theofaneksen runo

Hurskas hallitsija näki taivaalla maahan kätkeytyn jumalallisen aarteen, / elämänantajan ristin, / joka on väkevä merkki vihollisten voittamiseksi. / Jumalan innoittamana hallitsija riensi iloiten, uskossa ja toivossa vahvistuneena, / ylentämään Herran ristin kaikkien nähtäväksi. / Nöyrästi hän nosti maan povesta ristin, jolla kärsien Kristus lunasti maailman / ja pelasti meidänkin sielumme.

2.säv. Kyprianoksen runo

Kun patriarkka Jaakob siunasi poikiaan, hän asetti kätensä ristikkäin / ja kuvasi näin edeltä ristin voimaa. Kun ristin on meidän vahva suojeluksemme, / sen avulla me pystymme karkottamaan pahojen henkien hyökkäykset, painamaan maahan Beliarin ylpeän katseen / ja voittamaan vihamielisen Amalekin tuhoiset joukot. / Nytkin me uskovaiset hartain mielin ylennämme kalliin ristin / ja huudamme koko sydämestämme Sinun hyvyydellesi: / Neitseessä lihaksi tullut Herra, armahda meitä! / Ole, oi Hyvä, armollinen kättesi viisaalle luomukselle!

2. säv. Valtias Leon runo

Kristuksen kolmiosainen risti, / vahva suojelukseni, pyhitä minut voimallasi, / että uskoen ja rakastaen kumartaisin / ja kunnioittaisin Sinua.

4.säv.

Riemuitkaamme ja huutakaamme nyt koko sydämestämme: / Oi Kristus, / Sinä kärsit meidän tähtemme tuomion, pilkan ja kidutuksen, / pukeuduit purppuraan ja nousit ristille. / Sinut nähdessään aurinko ja kuu kätkeyivät loisteensa, / maa vapisi pelosta ja temppelin esirippu repesi kahtia. / Suo meille kunniallinen ristiäsi turvaksi, / suojelijaksi ja pahojen henkien karkottajaksi, / että me kaikki sitä syleillen kunnioittaisimme ja lausuisimme: / Oi risti, pelasta meidät voimallasi! / Pyhitä meidät kirkkaudellasi / ja vahvista meitä ylentämiselläsi, / sillä Sinä olet meidän valkeutemme ja sielujemme pelastus.

4.säv. Anatolioksen runo

Kirkkaasti loistava tähtikuvio osoitti Sinut, oi risti, / voitonmerkiksi hurskaalle keisarille. / Hänen äitinsä Helena löysi Sinut ja ylensi maailman nähtäväksi. / Nytkin me uskovaiset ylennämme pyhän ristin ja huudamme: / Valista meidän kirkkaudellasi / ja pyhitä meidät ylentämiselläsi, oi Herran risti, / joka annat voiton vihollisista!

Kunnia... nyt... 4.säv. Anatolioksen runo

Oi Kristus, Mooses kuvasi ennalta kunniallisen ristisi vaikutuksen, / sillä hän voitti Amalekin sotajoukon Siinain erämaassa, / kun hän nosti kätensä ja muodosti ristinmerkin, / jolla hän vahvisti taistelevaa kansaansa. / Nytkin tämä ennusmerkki toteutuu meissä, / kun tänään ylennämme ristin ja pimeyden voimat pakenevat. / Nyt koko luomakunta vapautuu turmeluksesta, / sillä ristin kautta meille vuodatetaan kaikki armolahjat. / Sen tähden me iloiten lankeamme eteesi ja huudamme Sinulle: / Sinun tekosi ovat suuriksi tulleet, / Herra, kunnia olkoon Sinulle!

Virrelmästikiirat, ristin stikiirat, 5.säv.

Iloitse, eläväksitekevä risti, / hurskauden kukistumaton voima, / paratiisin ovi, uskovaisten tuki., Kirkon suojelus! / Sinun kauttasi on turmelus hajotettu ja tyhjäksi tehty, / kuoleman valta rikki poljettu, / ja me kohoamme maasta taivaaseen. / Risti - voittamaton ase, pahojen henkien vastustaja, / marttyyrien kunnia, pyhittäjien todellinen kaunistus, / pelastuksen turva, / Sinä lahjoitat maailmalle suuren laupeuden.

Liitelauselma: Ylistäkää Herraa, meidän Jumalaamme, kumartukaa Hänen jalkainsa astinlaudan eteen. Hän on pyhä.

Iloitse, Herran risti, / sillä Sinun kauttasi ihmiskunta pääsi vapaaksi kirouksesta! / Sinä, kaikkein kunniallisin risti, / ilon totinen merkki, / kukistat ylentämiselläsi viholliset. / Sinä olet meidän apumme, hallitsijain tuki, vanhurskasten voima, / pappien kaunistus ja vaaroista vapauttaja. / Sinä olet voiman sauva, jolla meitä paimennetaan, / rauhan ase, jota enkelit peläten vartioivat. / Sinä olet Kristuksen jumalallinen kunnia, / Hänen, joka antaa maailmalle suuren armon.

Liitelauselma: Jumala on minun kuninkaani ammoisista ajoista, Hän toimittaa pelastuksen maan päällä.

Iloitse, kunniallinen risti, / sokeiden opastaja, sairaiden parantaja ja kuolleiden ylösnousemus, / joka olet nostanut synnin syvyydestä meidätkin turmeluksen omat. / Sinun voimallasi on kuoleman valta kukistettu ja perkeleen voima voitettu. / Me ihmiset olemme päässeet osallisiksi jumaloitumisesta / ja katoamattomuus on puhjennut kukkaan. / Kun näemme pappien tänään ylentävän pyhän ristin, / me kunnioitamme Häntä, / joka ylennettiin ristinpuussa, / sillä Häneltä me saamme runsaat armolahjat.

Kunnia... nyt... 8.säv. Munkki Johanneksen runo

Oi risti, Sinua Mooses kuvasi muinoin voittamalla Amalekin, / ja psalmirunoilija Daavid kehotti kumartamaan astinlaudan eteen. / Sinun kallista ristiäsi, oi Kristus Jumala, / me syntiset nyt kelvottomilla huulillamme hartaasti kunnioitamme / ja Sinua, joka sallit naulita itsesi ristiin, / me veisuin ylistämme: / Tee meidät ryöväriin tavoin kelvollisiksi / Sinun valtakunnastasi osallistumaan.

Aamupalvelus

Psalmikatismen **1:sen kunnian jälkeen** katismatropari, 1.säv.

Oi ihmisiä rakastava, me kumarramme puuta, / johon Sinut, kaikkien Elämä, ristiinnaulittiin. / Sinä, Vapahtaja, avasit paratiisin ryöväriin, / joka lähestyi Sinua uskossa,

/ ja hän sai osakseen autuuden tunnustaessaan Sinut: / öHerra, muista minua!ö / Niin kuin otit ryövärin ota meidätkin vastaan, kun me huudamme Sinulle: / Kaikki me olemme syntiä tehneet Sinua vastaan, / älä hyvyydessäsi hylkää meitä! (Kahdesti)

Psalmikatisman **2:sen kunnian jälkeen** katismatropari, 6.säv.

Kristus Jumala, / kun ristinpuu pystytettiin, kuoleman perustukset järkkyivät, / sillä kauhuissaan oksensi kuolema Hänet, jonka oli melihyvin nielaissut. / Me ylistämme Sinua, Jumalan ainokainen Poika, / joka ilmoitit meille pelastuksen ilosanoman. / Armahda meitä! (Kahdesti)

Polyeleon jälkeen katismatropari, 8.säv.

Joosua Nuunin poika kuvasi muinoin salaisesti ristin merkin, / kun hän ristin muotoisesti levitti kätensä, / ja aurinko seisahtui ja odotti, kunnes Joosua oli kukistanut Jumalaa vastaan nousseet viholliset. / Oi Vapahtaja, nytkin aurinko pimeni nähdessään ristillä Sinut, / joka kukistit kuoleman vallan ja otat saaliiksesi tuonelan.

Katismatropari, 8.säv.

Muinoin paratiisissa minut riisui alastomaksi puun kautta tapahtunut rikkomus, / joka tuotti kuoleman, mutta Herran ristinpuu lahjoitti ihmiselle uuden elämän vaatteen, / sillä kun se pystytettiin maan päälle, / täytti maailman suuri ilo. / Ihmiset, nähdessämme ristin ylennettynä huutakaamme yhteen ääneen Jumalalle: / Sinun kunniasi täyttää Sinun huoneesi.

Kontakki, 4. säv.

Oi Kristus Jumala, / joka vapaasta tahdostasi nousit ristille, / anna laupeutesi lahjoja nimeäsi kantavalle kansallesi. / Ilahuta voimallasi sen hallitusta ja anna sille avuksi rauhan ase / - lannistumattoman voiton merkki.

Eksapostilario, 2.säv.

Risti, koko maailman suojelija! / Risti, Kirkon kaunistus! / Risti, hallitsijan vahvistus! / Risti, uskovaisten tuki! / Risti, enkelten kunnia / ja pahojen henkien tuho! (Kahdesti)

Toinen eksapostilario, 2.säv.

Tänään ylennetään Herran risti ja maailma pyhitty, / sillä Sinä, Kristus, joka istut samalla valtaistuimella Isän ja Pyhän Hengen kanssa, / levitit kätesi ristille ja saatoit koko maailman Sinun tuntemiseesi. / Suo siis jumalallinen kunniasi niille, / jotka Sinuun turvaavat.

Kiitosstikiirat, 8.säv.

Oi suurta ihmettä! / Tänään tuodaan esiin korkeuteen kohotettu elämänpuu, kaikkein pyhin risti. / Maanääret ihmettelevät ja pahat henget kauhistuvat siitä, / miten suuren lahjan ihmiset ovat saaneet. / Oi Kristus, Sinä ainoa laupias, / pelasta ristilläsi meidän sielumme. (Kahdesti)

Oi suurta ihmettä! / Tänään ylennetään maasta Herran ristiä, / joka kantoi Korkeimman ikään kuin viiniköynnös tertun. / Se on johtanut meidät Jumalan tuntemiseen / ja kukistanut lopullisesti kuoleman voiman. / Sinun juurellasi, oi kunniallinen risti, / me nautimme Eedenissä kuolematonta ravintoa ja ylistämme Kristusta.

Oi suurta ihmettä! / Ristin leveys ja pituus tavoittavat taivaita, / sillä jumalallisella armollaan se pyhittää kaiken. / Ristinmerkillä pakanakansat voitetaan / ja kristittyjen valta lujitetaan. / Oi te jumalalliset portaat, / joita pitkin me kohoamme taivaaseen / Kristusta ylistäen.

Kunnia... nyt... 6.säv.

Tänään Herran risti tuodaan esiin, / ja uskovaiset ottavat sen rakkaudella vastaan / ja saavat parannuksen kaikista sielun ja ruumiin taudeista. / Iloiten ja peläten syleilemme ristiä, / sillä me kelvottomat pelkäämme syntien tähden, / mutta iloitsemme pelastuksen tähden, / jonka ristiinnaulittu Kristus Jumala armollisena antaa maailmalle.

Ristin stikiirat ristiä kumarrettaessa, 2.säv.

Tulkaa, uskovaiset, kumartukaa eläväksitekevän puun eteen, / jonka päälle Kristus, kunnian Kuningas, / vapaasta tahdostaan ojensi kätensä ja siten ylensi alkuperäiseen autuuteen meidät, jotka vihollinen sai himon avulla saaliikseen ja vieroitti pois Jumalasta. / Tulkaa, uskovaiset, kumartukaa sen puun eteen, / jonka kautta saamme polkea rikki näkymättömäin vihollisten päät. / Tulkaa, kaikki kansat ja sukukunnat, / veisuin kunnioittakaa Herran ristiä. / Ole ylistetty Sinä, oi Risti, / langenneen Aadamin täydellinen lunastus. / Sinusta kerskaavat meidän johtajamme, / koska he ovat Sinun voimallasi usein valloittaneet Israelin kansan. / Sinua me kristityt nyt peläten suutelemme: / Ristiinnaulittu Herra Kristus, armahda meitä hyvydessäsi ja ihmisrakkaudessasi.

5.säv.

Tulkaa, ihmiset, nähdessämme suuren ihmeen kumartakaamme ristin voimaa, sillä paratiisissa puu kasvoi kuoleman, mutta tästä on puhjennut kukkaan elämä, sillä sille on naulittu synnitön Herra. Siitä turmeluksettomuuden hedelmää poimien me kaikki kansat huudamme: Kunnia olkoon Sinulle, joka ristin kautta teit lopun kuolemasta ja vapautit meidät!

5.säv.

Sinun profeettojesi Jesajan ja Daavidin sanat ovat toteutuneet, oi Jumala, sillä he sanoivat: Herra, kaikki kansat tulevat ja kumartavat Sinun edessäsi, sillä katso, oi hyvä, se kansa, joka on täynnä Sinun armoasi, täyttää Jerusalemin pihat. Varjele meitä, Sinä joka meidän tähtemme kärsit ristin ja ylösnousemisesi kautta teit meidät eläviksi, ja pelasta meidät!

6.säv.

Tänään maan syvyyksistä kohotettu elämän kasvi todistaa siihen naulitun Kristuksen ylösnousemuksesta. Pyhin käsin ylennettynä se julistaa Hänen menemistään ylös taivaisiin, sillä sen kautta on meidän savisekoituksellemme auennut tie maahan lankeamisesta taivaisiin. Huutakaamme siis kiitollisina: Oi tälle puulle ylennetty Herra, joka sen kautta ylensit meidätkin, suo taivaan ilo meille, jotka veisaamme ylistystäsi!

6.säv.

Oi Kristus, meidän Jumalamme, kun Sinun neliosainen ristisi tänään ylennetään, se pyhittää maailman neljä äärtä, ja samalla se ylentää uskovain hallitsijamme sarven, sillä sen avulla he murskaavat vihollisten sarvet. Suuri olet Sinä, Herra, ja ihmeellinen teoissasi. Kunnia olkoon Sinulle!

6.säv.

Profeettain äänet julistivat pyhästä puusta, jonka kautta Aadam on vapautunut vanhasta kuoleman kirouksesta. Kun se tänään ylennetään, koko luomakunta ylentää äänensä ja rukoilee Jumalan runsasta armoa. Sinä ainoa armossasi mittaamaton Valtias, tule armahdukseksemme ja pelasta meidän sielumme!

Kunnia... nyt... 8.säv.

Jumala, profeettasi Mooseksen sanat ovat toteutuneet, sillä hän sanoi: Te saatte nähdä elämänne riippumassa silmienne edessä. Tänään risti ylennetään ja maailma vapautuu eksytyksestä. Tänään vietetään Kristuksen ylösnousemisen uutta juhlaa ja maan ääret riemuitsevat veisaten Sinulle Daavidin kymbaalein ja lausuen: Hyvä ja ihmisiä rakastava Jumala, Sinä toimitit maan keskellä pelastuksen, ristin ja ylösnousemisen, joiden kautta Sinä pelastit meidät. Kaikkivoimallinen Herra, kunnia olkoon Sinulle!